

Výkon funkcií VÚC v oblasti regionálneho rozvoja a korupcia

Ctibor Košťál

Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť

SLOVAK GOVERNANCE INSTITUTE
INŠTITÚT PRE DOBRE SPRAVOVANÚ SPOLOČNOSŤ

Čo je regionálny rozvoj?

- trvalý rast hospodárskeho potenciálu a sociálneho potenciálu regiónu, čo zvyšuje jeho hospodársku úroveň, výkonnosť, konkurencieschopnosť a životnú úroveň jeho obyvateľov (zákon č. **351/2004**)

Legislatívny rámec RR

- Zákon č. 351/2004 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
- Zákon č. 302/2001 o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch)

RR na úrovni VÚC

- **Program hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja**
- **Rozvojový plán NUTS II**
- **Inštitucionálne pokrytie**
 - Odbory na VÚC

RR a fondy EÚ

- RR je hlavný cieľ intervencií prostredníctvom fondov EÚ
- Zmenšovanie rozdielov
- Zvyšovanie konkurencieschopnosti
 - Infraštruktúra
 - Ľudské zdroje
 - Životné prostredie
 - Veda a výskum

Skúsenosti EÚ 15

- Veľmi rozdielne – Írsko, Grécko
- Rozdielna efektívnosť
 - Otvorenosť regiónu
 - Nadmernosť stimulov
 - Zle cielené zdroje – málo do HR
 - Nízka mobilita pracovnej sily
 - Vytláčenie národnej pomoci (adicionalita)
 - Problém top-down prístupu
 - Politický lobing – phasing out

Skúsenosti EÚ 15

- Problémy efektívnosti na národnej úrovni:
 - Fiškálne zneužívanie – oddiaľovanie reforiem
- Procesné špecifiká
 - Absorpčná schopnosť
 - Inštitucionálna kapacita
 - Implementácia

Skúsenosti SR 2004 - 2006

- Predčasné hovoriť o (ne)úspechu
- Čerpá sa do konca r.2008
- Fáza učenia – vysoká fluktuácia
- Korupčné riziká
- Doladovanie procesov a postupov
- Otázka nastavenia 2007-13

Súčasnosť

- 2 programové obdobia: 2004-06 a 2007-13
- Pravidlo $n+2$ a $n+3$

Programové obdobie 2004-06

- SR bez skúseností s implementáciou projektov EÚ (výnimka PHARE, ISPA, SAPARD)
- Očakávaná balíka peňazí
- Skrátené programové obdobie (2000-06)
- Hľadanie vhodnej štruktúry pre implementáciu

Programové obdobie 2004-06

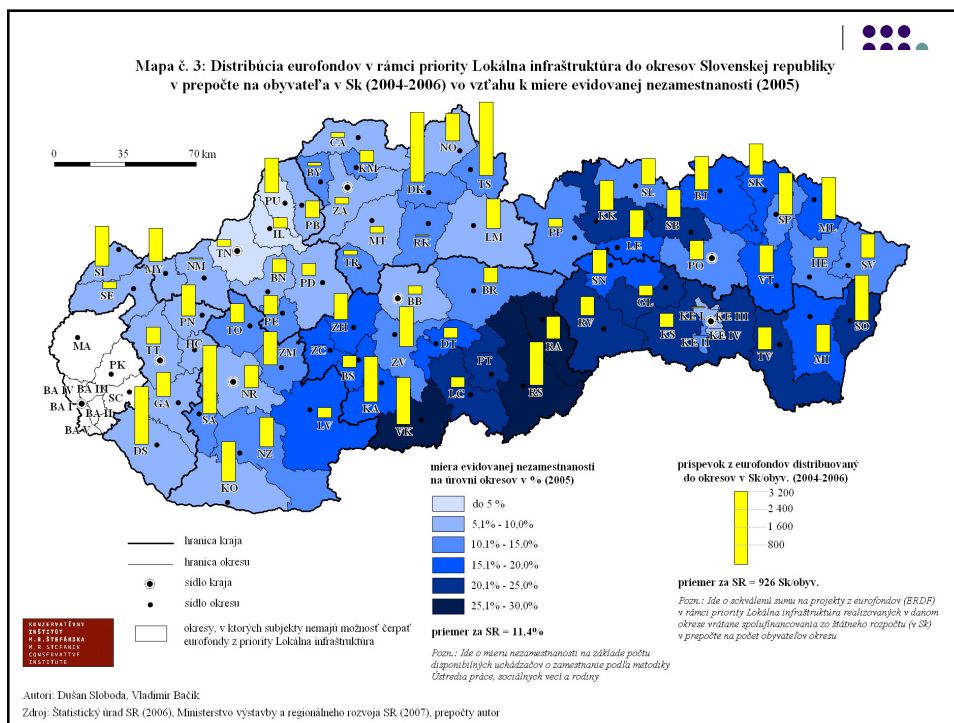
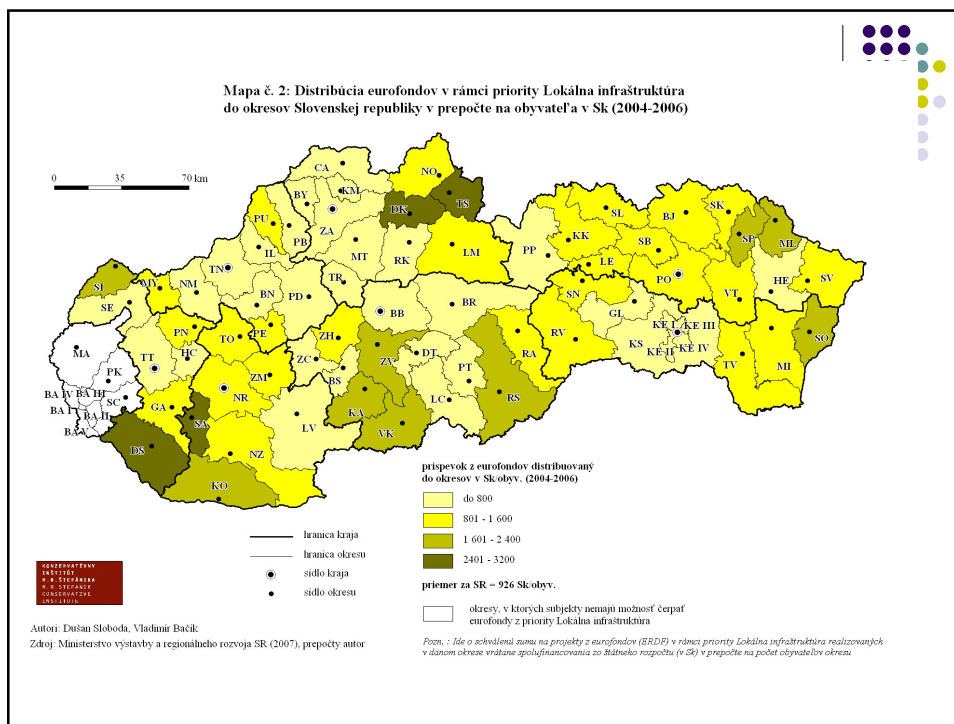

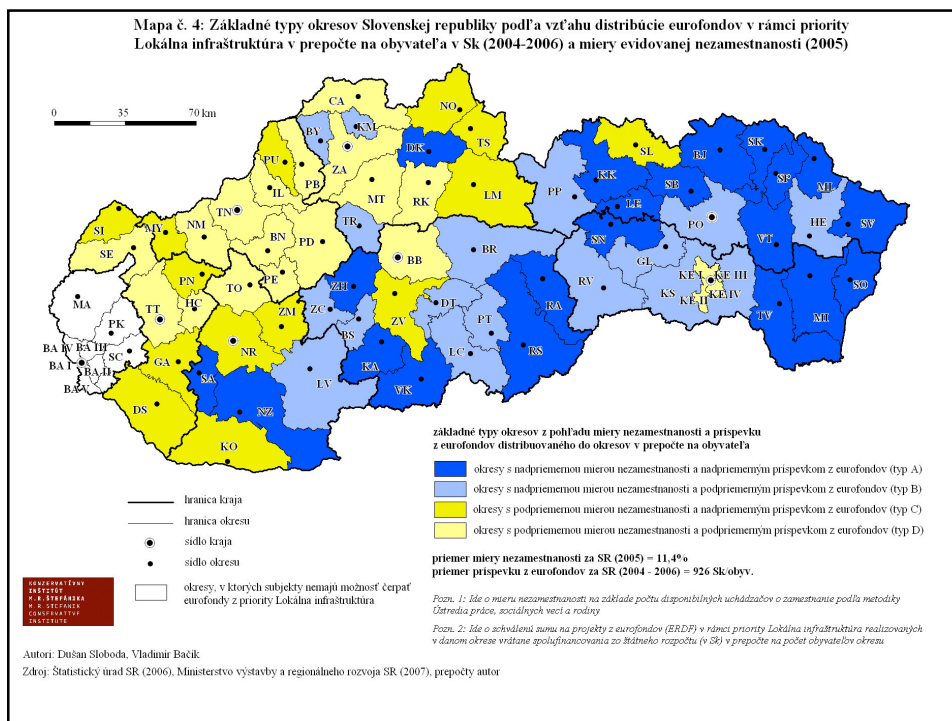
- Celková suma: 1 123 150 000 EUR
(1 990 100 000 EUR)
- Rozdelená podľa cieľov na 3 časti
 - Cieľ 1 = 1 041,04
 - Cieľ 2 = 37,17
 - Cieľ 3 = 44,94
- Cieľ 1 – delenie podľa operačných programov (OP)

Programové obdobie 2004-06

- OP Základná infraštruktúra (422,36)
 - Dopravná infraštruktúra
 - Environmentálna infraštruktúra
 - Lokálna infraštruktúra
- SOP Ľudské zdroje (284,48)
 - APTP
 - Sociálna inklúzia a rovnosť príležitostí na TP
 - Zvyšovanie kvalifikácie pri vstupe na TP
- SOP Priemysel a služby (151,21)
 - Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb
 - Rozvoj cestovného ruchu
- SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (102,99)
 - Podpora produktívneho poľnohospodárstva
 - Podpora TUR vidieka
- JPD NUTS II BA Cieľ 2 (37,17)
- JPD NUTS II BA Cieľ 3 (89,8)

Programové obdobie 2007-13

- Programovanie (Rada, EK)
- Viac OP (ERDF, ESF a KF)
- Viac peňazí (11,36 mld. EUR)
- Viac autonómnosti

VIAC RIZÍK

Programové obdobie 2007-13

- Regionálny OP
- OP Životné prostredie
- OP Doprava
- OP Informatizácia spoločnosti
- OP Výskum a vývoj
- OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
- OP Vzdelávanie
- OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia
- OP Zdravotníctvo
- OP Bratislavský kraj
- OP Technická asistencia

Kde patrí VÚC ?

- VÚC ako konečný prijímateľ
 - všetky OP
- VÚC ako potenciálne SO/RO
 - nie je ukončený proces
- VÚC ako účastník príprav programov
 - možnosť presadiť svoje priority
- VÚC ako člen Monitorovacieho výboru
 - schvaľuje dôležité dokumenty

Regionálny OP

www.ROPka.sk

- Kľúčový OP pre VÚC
- Prioritné osi:
 - Infraštruktúra vzdelávania
 - Infraštruktúra sociálnych služieb
 - Posilnenie kult. potenciálu regiónov a infraštruktúra cestovného ruchu
 - Regenerácia sídiel
 - Reg.komunikácie zabezpečujúce dopravnú obslužnosť regiónov
- Póly rastu

VÚC ako SO/RO

- Neukončený proces
- Úroveň NUTS II nie NUTS III (VÚC)
- Kompetencie:
 - Čiastkové úlohy
 - Vypracovanie manuálov, výziev
 - Prijímanie projektových žiadostí a ich hodnotenie
 - Tvorba výberových komisií
 - Kontrola implementácie

VÚC ako účastník príprav programov

- možnosť presadiť svoje priority
- Účastník pracovných skupín pri tvorbe NSRR a OP
- Pripomienkové konanie

VÚC ako člen Monitorovacieho výboru

- paritné zastúpenie predstaviteľov štátnej správy, regionálnej a miestnej samosprávy, podnikateľskej sféry, mimovládnych organizácií a sociálnych partnerov
- Úlohy:
 - Zvažuje a schvaľuje kritériá pre výber činností, ktoré majú byť financované v rámci jednotlivých opatrení; t.j. kritériá pre výber projektov;
 - Pravidelne sleduje pokrok v plnení špecifických cieľov pomoci;
 - Monitoruje výsledky implementácie, najmä to, či boli dosiahnuté ciele, ktoré boli stanovené v jednotlivých opatreniach, a výsledky strednodobého hodnotenia
 - Zvažuje a schvaľuje výročné a záverečné správy o čerpaní pred ich zaslaním Európskej Komisii;

Výberová komisia

- Menuje minister – RO
- Zástupcovia ministerstva a externí odborníci
- Rozhoduje o pridelení podpory na základe odporúčaní RO – nie je ním viazaná
- Dvojice hodnotia projekt
- Podpisuje minister

Riziká 2007-2013 – korupcia, konflikt záujmov

- Na základe 2004-06 sme schopní určiť základné riziká čerpania prostriedkov zo ŠF v 2007-13.
- Základné kritériá:
 - Oblasť podpory
 - Výška podpory
 - Spôsoby čerpania
 - Koneční prijímatelia
- Implementácia projektov - verejné obstarávanie

Oblasť podpory

- Sektory s najväčším rizikom korupcie
 - stavebníctvo, IT
- Menšie riziko
 - oblasť ESF t.j. sociálna inklúzia, zamestnanosť, vzdelávanie
- Stredné riziko
 - ostatné

Výška podpory

- Projekty s rôznou výškou podpory
- Najvyššia podpora v oblasti infraštruktúry
 - výstavba ciest
 - cesta R1 Rudno nad Hronom - Žarnovica (1,96 mld. Sk)
- Oblasť vzdelávania
 - projekty do 5 mil. Sk
 - EDAS a.s. - Príprava uchádzačov pre Priemyselný park Malý Krtíš - PRUPAMAK (2 672 480 Sk)

Spôsob čerpania

- Nárokovateľnosť (národné projekty) alebo súťaž (dopytovo orientované projekty)
- Nárokovateľné – zo zákona alebo na základe rozhodnutia vlády (AFTP)
- Nenárokovateľné – s vysokým previsom alebo nízkym previsom projektov
- Nenárokovateľné - využívajúce inovatívne finančné nástroje (IFN)

Koneční prijímatelia

- Verejný sektor
 - samospráva (vrátane iných samosprávnych inštitúcií - školy, SAV atd.
 - štát - ministerstvá
- Súkromný sektor
 - Podnikateľský
 - Neziskový – neziskovky, obč.združenia

Aké oblasti sú rizikové?

- rizikovú oblasť – charakteristika:
„stavebný sektor, KP zo súkromného sektora, projekt nad 20 mil. Sk., opatrenie s vysokým previsom projektov“
- Opatrenie nemusí spĺňať všetky uvedené kritériá, aby sme ho mohli označiť za vysoko rizikové.
- Aké oblasti sú to v rokoch 2007-13 ???

Rizikové oblasti

Oblasť environmentálnej infraštruktúry

- Hriňovská energetická, s.r.o - Náhrada fosílnych palív biomasou v systéme centrálného zásobovania teplom v Hriňovej
13 099 132 Sk
- Mesto BB - Skládka PDO Horné Pršany - Banská Bystrica, uzatvorenie a rekultivácia
64 332 461 Sk

Lokálna infraštruktúra

- Obec Rimavská Seč - Komplexná rekonštrukcia infraštruktúry ZŠ a zvýšenie dostupnosti a kvality vzdelávania v Rimavskej Seči
24 073 950 Sk
- Obec Klokoč - Klokoč - úprava miestnej komunikácie - cesta Horná ulica
8 577 336 Sk
- BBSK - Rekonštrukcia a prístavba Domova sociálnych služieb Kotva -
14144 753 Sk

Konkurencieschopnosť priemyslu a služieb

- IRONAL s.r.o.- Zvýšenie objemu a efektívnosti výroby
12 835 700 Sk
- Mesto Detva - Priemyselný park Detva
200 981 953 Sk

Rizikové oblasti

Rozvoj cestovného ruchu

- Obec Vyhne – Vodný raj Vzhne 140 000 000 Sk
- MUDr. Juraj Sninský - VIVATEX ŠPORT - Modernizácia areálu Hotela Dixon 22 000 000 Sk

Rozvoj vzdelávania uchádzačov o zamestnanie

- Jozef Ďurica - UNI KREDIT - Žena odborníčka/specialistka v malej a strednej firme 2 781 176 Sk

Rizikové oblasti

• Najväčší záujem

Opatrenie 2.3 Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva (OP ZI)

- Mesto Veľký Krtíš - Uzavretie a rekultivácia skládky TKO Veľké Straciny 18 033 850 Sk

Opatrenie 3.1.1 Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry

- Obec Hrochoť- Tepelná izolácia budovy č. 569 Základnej školy 2 171 700 Sk

Opatrenie 1.1 Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb (OP PaS)

- BPP s.r.o. Rozšírenie podniku a obstaranie nových technológií 6 436 768 Sk

pokračovanie ...

Opatrenie 2.1 Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu

- Mesto Kremnica - Dobudovanie vybavenosti strediska cestovného ruchu
Kremnica - Skalka 120 000 000 Sk

Opatrenie 2.2 Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu

- Prírodné jódové kúpele Číž, a.s.- Rekonštrukcia kúpeľného domu Rimava a doplnkové služby v kúpeľoch Číž 47 000 000 Sk

Implementácia projektov – verejné obstarávanie

- Nesledované EK
- Povinnosť VO
 - Obstarávanie tovarov a služieb
- Konečný prijímateľ rozhoduje – kritériá a pod.
- Povinnosť uskutočniť verejné obstarávanie stanovujú nariadenia o štrukturálnych fondoch
- VO sa uskutočňuje na základe zákona o verejnom obstarávaní č.25/2006
- VO potrebné na uznanie výdavku ako oprávneného a jeho refundáciu
- VO pri príprave projektovej dokumentácie – možnosť refundácie
- Výška projektov – nie všetko spadá pod VO

Odporúčania

- Sledovať zastupiteľstvá – spolufinancovanie
- Projekty vnímať komplexne
 - Čo projekt sleduje
 - Čo sa stalo po ukončení projektu
 - Aké skupiny ovplyvňuje
- Projekty posudzovať podľa kritérií, ktoré sme si povedali
- Využívať zdroje - <http://portal.ives.sk/registre>
<http://www.orsr.sk/>

SLOVAK GOVERNANCE INSTITUTE
INŠTITÚT PRE DOBRE SPRÁVOVANÚ SPOLOČNOSŤ

Ctibor Košťál kostal@governance.sk
www.governance.sk

